

Pia Kauma kok

Kirjallinen kysymys liikennepalvelujen tarjoajien velvollisuudesta tarkastaa koronavirukseen liittyvä dokumentaatio ennakkoon

Eduskunnan puhemiehelle

Valtioneuvosto julkaisi huhtikuussa koronaviruspandemiaan liittyvän exit-strategian, jossa luonnehdittiin rajoitusten purkua ja porrastusta. Siinä Suomen avaaminen on kytköksissä epidemian vaiheiden luokittelussa käytettyihin kriteereihin, kuten koronaviruksen ilmaantuvuuteen sekä koronaviruspotilaiden käytössä olevien sairaala- ja tehohoitoaikkojen lukumäärään eri alueilla.

Terveysturvallisen kansainvälisen liikenteen toteuttamiseen liittyviä linjauksia ei exit-strategiasa ole kuitenkaan riittävän selvästi esitetty, minkä seurauksena vastuu linjauksista ja eri toimijoiden keskinäisestä työnjaosta ja velvollisuuksista on edelleen epäselvä. Vaikutelma on, että linjausten veto ja toimintavastuu asiassa on jätetty pääasiassa EU-tasolle, vaikka myös kansallisilla keinoilla voitaisiin nopeuttaa matkustamisen avautumista tehokkaammin.

Matkailuyrityksillä ja liikennepalvelujen tarjoajilla ei kuitenkaan ole enää varaa odottaa EU:ssa hitaasti valmistuvaa lainsäädäntöä, sillä koronapandemiaa on jatkunut jo reilusti yli vuoden ja kyseessä on jo toinen kesälomakausi, joka matkailuyrityksiltä uhkaa jäädä toteutumatta. Esimerkiksi rokotekattavuuden parantuminen mahdollistaisi yhä useamman rokotetun henkilö matkustamisen niin Suomesta muualle kuin ulkomailta Suomeen. Kesälomakausi on kohta alkamassa, joten asialla on jo kiire.

Kansainvälisen liikenteen parissa toimivat tahot ovat eri yhteyksissä korostaneet, että yksi tehokkaimmista keinoista olisi vaatia matkustajalta voimassa oleva todistus rokotteesta, sairastetusta koronavirustaudista tai tuoreesta (72 h) negatiivisesta testituloksesta. Monet muut Schengenmaat vaativat jo nykyisellään maahantulon ehtona näitä todistuksia ja toteutettuna niin, että nämä todistukset tarkastetaan jo lähtömaassa. Tässä mallissa liikennepalvelun tarjoavaa liikenteenharjoittajaa edellytetään vaatimaan näitä todistuksia Suomeen suuntautuvassa liikenteessä liikennevälineeseen pääsyn ehtona. Jos Suomessakin olisi tämä menettelytapa käytössä, tällä välttyttäisiin maahamme tulevien matkustajien systemaattiselta testaukselta ja testauspisteiden ruuhkautumiselta Suomen raja-asemilla. Suomessa tämän jälkeen tehtävät toimenpiteet voisivat olla enää pääasiassa ainoastaan täydentäviä toimia, kuten riskiperusteisesti pistokokeina tehtäviä pikatestejä rajanylityspaikoilla, omaehtoisia karanteeneja erityisen korkean riskin maista ja myöhemmin tehtäviä varmistustestejä.

Edellä kuvatun toimintatavan mahdollistava lainsäädäntö yhdenmukaistaisi liikennepalvelujen tarjoajien käytäntöjä terveysturvallisiksi ja mahdollistaisi sen, että Suomi pysyy muun Euroopan

Kirjallinen kysymys KK 314/2021 vp

tahdissa, kun rajoituksista hiljattain luovutaan ja matkustajavirrat alkavat lisääntyä. Muusta Euroopasta poikkeavat, epäselvät ja alituisen muuttuvat toimintatavat ovat omiaan heikentämään Suomen saavutettavuutta ja siirtävät matkustajavirrat niihin maihin, joissa terveysturvalliset toimintatavat on jo otettu käyttöön. Tällainen kehitys ei olisi tietenkään kansantalouden, matkailuyritysten, liikennepalvelujen tarjoajien tai Suomen etu.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavoin hallitus aikoo huomioida lainsäädännössä laajalti muualla Euroopassa olevan käytännön, jonka mukaan liikennepalvelujen tarjoajien velvollisuus on vaatia jo lähtömaassa Suomeen suuntautuvassa liikenteessä liikennevälineeseen pääsyn ehtona negatiivista testitodistusta (72h), todistusta sairastetusta koronaviruksesta tai saadusta koronavirusrokotteesta,

millä tavoin hallitus aikoo varmistaa, että Suomen toimintamalli rajanylityspaikoilla matkustajaliikenteen kasvaessa ei poikkea muusta eurooppalaisesta käytännöstä ja että käytössä ovat yhdenmukaiset käytännöt ja

miten hallitus on varautunut Schengen-matkustuksen vapautumiseen 25.5.2021 ja onko esimerkiksi edellä esitetty vaatimus todistusten tarkastuksista jo lähtömaassa tarkoitus saada voimaan vielä sitä ennen?

Helsingissä 14.5.2021

Pia Kauma kok